

Варіант 22

Завдання 2. Аналіз простих підрядних словосполучень з поданого речення (головне слово підкреслене):

В полях Берестечка поховані прадідів кості, і гомін козацької слави вкриває високий курган.

1. В полях Берестечка — іменникове, прийменникове керування, означальні семантико-синтаксичні відношення.
2. Прадідів кості — іменникове, безприйменникове керування, означальні семантико-синтаксичні відношення.
3. В полях поховані — дієслівне (дієприкметникове), прийменникове керування, обставинні семантико-синтаксичні відношення.
4. Козацької слави — іменникове, повне граматичне узгодження, означальні семантико-синтаксичні відношення.
5. Гомін козацької слави - іменникове, безприйменникове керування, означальні семантико-синтаксичні відношення.
6. Вкриває курган - дієслівне, безприйменникове сильне керування, об'єктні семантико-синтаксичні відношення.
7. Високий курган - іменникове, повне граматичне узгодження, означальні семантико-синтаксичні відношення.

Завдання 3. Графічний і словесний повний синтаксичний аналіз речень. Вставити розділові знаки та їх пояснити.

1. Високо, високо під небом вечірнім пролетіли величезним табуном дикі гуси у плавні на ніч і виповнили повітря дивним гуком...

Розповідне, стверджувальне, неокличне, членоване, двоскладне, поширене, повне, ускладнене однорідними присудками.

Граматична основа: гуси пролетіли і виповнили

підмет простий, виражений іменником “гуси” у називному відмінку множини

присудок 1: простий дієслівний, виражений дієсловом “пролетіли” у минулому часі, 3 ос. мн.

присудок 2: простий дієслівний, виражений дієсловом “виповнили” у минулому часі, 3 ос., мн.

Група підмета:

дикі — які? - узгоджене означення, виражене прикметником у мн.

Група присудка 1:

високо, високо — як? - обставина способу дії, виражена прислівником.

під небом — де? - обставина місця, виражена іменником с.р. в Ор. в. одн з прийменником.

(під небом) вечірнім — яким? - узгоджене означення, виражене прикметником с.р. в ор.в. одн.

табуном — яким способом? - обставина способу дії, виражена іменником чол.р. в ор.в.одн.

величезним (табуном) — яким? - узгоджене означення, виражене прикметником чол.р. в ор.в. одн.

у плавні — де? - обставина місця, виражена множинним іменником у зн.в. з прийменником.

на ніч — на скільки часу? - обставина часу, виражена іменником жін.р. в М.в. одн.

Група присудка 2:

повітря - що? - прямий додаток, виражений іменником сер. роду, Зн. в., одн.

гуком — чим? - непрямий додаток, виражений іменником чол.р. в ор. в. одн.

дивним (гуком) — яким? — узгоджене означення, виражене прикметником чол.р. в ор. в. одн.

Графічний аналіз: [...] .

Пояснення розділових знаків:

1) комами виділяємо при повторенні слова для означення великої кількості предметів, тривалості дії, для підкреслення згоди або заперечення тощо.

2) три крапки вказує на те, що речення не закінчене, обірване.

2. Вийшли з хати батько й мати в садок погуляти.

Розповідне, стверджувальне, неокличне, членоване, двоскладне, поширене, повне, неускладнене.

Граматична основа: батько й мати вийшли

підмет — складений, виражений словосполученням, що узгоджується з присудком у множині.

присудок — простий дієслівний, виражений дієсловом у мин. часі, дійсному способі, множина.

Група підмета — відсутня.

Група присудка:

з хати — звідки? - обставина місця, виражена іменником жін.р. у Р. в. одн.

в садок — куди? - обставина місця, виражена іменником чол. р. у Зн. в.одн.

погуляти — з якою метою? - обставина мети, виражена інфінітивом (дієсловом).

Графічний аналіз: [...] .

Пояснення розділових знаків: крапку ставимо кінці розповідного речення або спонукального, якщо воно вимовлене без окличної інтонації.

3. ...В. лісі слухав того співу первоцвіт, здіймав догори два зелені листочки та, схиливши білу голівку, неначе дякував золотому сонечку.

Розповідне, стверджувальне, неокличне, членоване, двоскладне, поширене, повне, ускладнене однорідними присудками та відокремленою обставиною.

Граматична основа: первоцвіт слухав, здіймав, неначе дякував.

підмет — простий, виражений іменником “первоцвіт” у н. в. одн.

присудок 1 — простий дієслівний, виражений дієсловом “слухав” у мин. часі, дійсному способі, чол.роді.

присудок 2 — простий дієслівний, виражений дієсловом “здіймав” у мин. часі, дійсному способі, чол.роді.

присудок 3 — простий дієслівний, виражений дієсловом “дякував” у мин. часі, дійсному способі, чол.роді та ускладнений часткою “неначе”.

Група підмета — відсутня.

Група присудка 1:

в лісі — де? - обставина місця, виражена іменником чол.р. у м.в.одн.

співу — чого?/що?- прямий додаток, виражений іменником чол.р. в 3н.в.одн.

того (співу) — якого? - узгоджене означення, виражене вказівним займенником.

Група присудка 2:

два листочки — що? - прямий додаток, виражений кількісно-іменниковою сполукою, яка складається з власне кількісного числівника “два” та іменником “листочки” чол.р. у Н.в.мн.

зелені (листочки) — які? - узгоджене означення, виражене прикметником у Н.в.мн.

догори — куди? - обставина місця, виражена прислівником.

Група присудка 3:

схиливши білу голівку — відокремлена поширена обставина, виражена дієприслівниковим зворотом.

сонечку — чому? - непрямий додаток, виражений іменником сер.р. у Д.в. одн.

золотому (сонечку) — узгоджене означення, виражене прикметником сер.р. у д.в. одн.

Графічний аналіз: [...].

Пояснення розділових знаків:

1) Три крапки ставлять на початку речення у тому випадку, якщо речення є продовженням якоїсь попередньої невисловленої думки.

2) Комою розділяються два прості речення, що входять до складного (безсполучникового).

3) Дієприслівниковий зворот, який стоїть після сполучників **і, та, а**, що з'єднують однорідні присудки, виділяється комами з обох боків.

4) Крапку ставимо кінці розповідного речення або спонукального, якщо воно вимовлене без окличної інтонації.

4. Сірі, ледве помітні в тумані плавні непривітно шуміли.

Розповідне, стверджувальне, неокличне, членоване, двоскладне, поширене, повне, ускладнене однорідними означеннями.

Граматична основа: плавні шуміли

підмет простий, виражений множинним іменником “плавні” у називному відмінку.

присудок — простий дієслівний, виражений дієсловом у минулому часі, дійсному способі, множині.

Група підмета:

сірі, ледве помітні — які? - однорідні означення, виражені прикметниками у Н.в. мн. та означення “помітні” ускладнене часткою “ледве”.

в тумані — де? - обставина місця, виражена іменником чол.р. в М.в.одн з прийменником.

Група присудка:

непривітно — як? - обставина способу дії, виражена прислівником.

Графічний аналіз: [...].

Пояснення розділових знаків:

1) Між однорідними членами речення ставиться кома (сірі, ледве помітні), якщо однорідні члени поєднуються безсполучниковим зв'язком.

2) Крапку ставимо кінці розповідного речення або спонукального, якщо воно вимовлене без окличної інтонації.

5. “Кобзар” — ця заповітна книга нашого народу — живе і понині пульсує кожним своїм рядком.

Розповідне, стверджувальне, неокличне, членоване, двоскладне, поширене, повне, ускладнене поширеною прикладкою та однорідними присудками та означеннями.

Граматична основа: “Кобзар” живе і пульсує.

підмет — простий, виражений іменником жін.роду у н.в.мн.

присудок — простий, виражений дієсловом у минулому часі, дійсному способі, множина

Група підмета:

ця заповітна книга нашого народу — поширена прикладка (різновид означення), виражена вказівним займенником “ця”, прикметником жін.роду “заповітна”, іменником жін. р., н.в.одн. “книга”, присвійним займенником “нашого” та іменником чол.р. у Р.в.одн “народу”.

Група присудка:

понині — доки? - обставина часу, виражена прислівником.

рядком — чим? - непрямий додаток, виражений іменником чол.р. в Ор. в.одн кожним своїм (рядком) — однорідні означення, виражені прикметниками в Ор. в.одн.

Графічний аналіз: [...].

Пояснення розділових знаків:

- 1) прикладка виділяється тире, якщо вона має уточнювальне значення і перед нею можна поставити слова «а саме». У такому разі виділення часто відбувається з обох боків.
- 2) Крапку ставимо кінці розповідного речення або спонукального, якщо воно вимовлене без окличної інтонації.